

*Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.
Regeling van de zamenstelling en de taak der Algemeene Rekenkamer.*

(Koninklijke Boodschap; Ontwerp van Wet.)

[CXXXVI. 1.]

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

MIJNE HEEREN!

Hiernevens bieden Wij U ter overweging aan twee ontwerpen van wet.

het eerste, tot regeling van de wijze van het beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat:

het tweede, tot regeling van de zamenstelling en de taak der Algemeene Rekenkamer.

De bijgevoegde toelichtende memorie bevat de gronden, waarop de wets-ontwerpen rusten.

En hiermede, Mijne Heeren! bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Lucern, den 21sten Augustus 1865.

WILLEM.

[CXXXVI. 2.]

ONTWERP VAN WET tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, ter uitvoering der artt. 119 tot en met 122, in verband met art. 176, van de Grondwet, regelen te stellen op het beheer en de verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

EERSTE HOOFDSTUK.

Van het beheer der Staatsontvangsten en uitgaven.

AFDEELING I.

Van het dienstjaar.

Art. 1.

De begrotingen, bedoeld bij art. 120 der Grondwet, worden vastgesteld voor een tijdvak loopende van en met den eersten Januarij tot en met den laatsten December. Dit tijdvak maakt het dienstjaar uit.

Art. 2.

Ten bate van een dienstjaar komen:

a. wegens de directe en alle andere belastingen, welke volgens executoir verklaarde kohieren worden ingevorderd, de bedragen dezer kohieren over het jaar van de dienst. Betreffen deze kohieren een tijdvak hetwelk over twee jaren loopt, dan wordt het geheele bedrag daarvan geboekt op de dienst van het jaar waarin dat tijdvak aanvangt.

b. wegens alle andere belastingen, de inkomsten der domeinen, groote wegen en vaarten, die van de posterijen en den Rijkstelegraaf, de opbrengst gedurende het jaar van de dienst ontvangen.

De bijdragen van Nederlandsch Indie aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven worden geboekt ten bate van het dienstjaar, ten laste van hetwelk zij op het Iste hoofdstuk der begrooting voor Nederlandsch Indie worden verevend.

Ten aanzien van de inkomsten niet tot de voren genoemde behoorende, geschiedt de aanwijzing van het dienstjaar naar regelen, de Algemeene Rekenkamer gehoord, door Ons gesteld.

Art. 3.

Ten laste van een dienstjaar komen, behoudens het bepaalde bij artt. 4 en 5, de regten gedurende het jaar zelf door de schuldeischers van den Staat verkregen.

Termijnen van betaling, die van het eene jaar in het andere loopen, behooren tot de dienst van het jaar waarin de laatste dag van iederen termijn invalt.

Art. 4.

Vorderingen wegens werken en leveringen, waarvoor de gelden zijn toegestaan bij de begrooting over het jaar waarin de overeenkomsten zijn aangegaan, doch welke, geheel of ten deele, eerst in het daaraanvolgende jaar behoeven te worden volbragt, of waarvan de oplevering ten gevolge van bijzondere omstandigheden niet vroeger geschieden kan, worden verevend ten laste der dienst van het jaar, waarin de overeenkomst is aangegaan, mits in het eerste geval uit de overeenkomst blijke dat het aanwezig is, en in het tweede de bijzondere omstandigheden, welke tijdige oplevering verhinderden, in eene verklaring van het hoofd van het betrokken departement van algemeen bestuur worden vermeld.

Voor vorderingen wegens werken en leveringen, die, ten gevolge van bijzondere omstandigheden, geheel of gedeeltelijk worden opgeleverd na de sluiting van het dienstjaar waartoe zij volgens de overeenkomsten behooren, geldt de eerste zinsnede van art. 3, mits van het bestaan van bijzondere omstandigheden blijke op de wijze in het voorgaande lid vermeld.

Vorderingen ter zake van onteigeningen voor den aanleg van werken, bij het eerste lid van dit artikel bedoeld, worden verevend ten laste van het dienstjaar waartoe de uitgaven voor die werken behooren.

Kosten van rechtsgeding en van vervolging in zake van belastingen, andere dan de algemeene geregtskosten in strafzaken, behooren tot de dienst van het jaar waarin de zaak ten einde is gebragt.

Utgaven voor kosten van schade-opneming tot bepaling van kwijtscheldingen op de grondbelasting, voor ten laste van den Staat blijvende kosten van schatting, telling en herziening wegens de belasting op het personeel, alsmede voor onverhaalbare kosten van vervolging tot invordering van de genoemde belastingen en het regt van patent, worden verevend ten laste der dienst van het jaar waarin de bevelschriften te dier zake geslagen zijn.

Art. 5.

Utgaven wegens amortisatie van nationale schuld kunnen, voor zoover de amortisatie niet binnen een bepaalden tijd moet volbragt zijn, tot aan het einde van het jaar op het dienstjaar volgende, verevend worden ten laste der begrooting bij welke de daartoe vereischte sommen zijn toegestaan.

Art. 6.

Onverevend gebleven, doch onverjaarde vorderingen betrekkelijk afgesloten diensten, andere dan die bedoeld bij het derde lid van art. 4, kunnen, indien daaromtrent bij de begrotingswet niet anders wordt voorzien, slechts verevend worden ten laste der sommen, bij de wet, tot bestrijding van onvoorziene behoeften van algemeenen aard toegestaan, voor het jaar waarin de verevening later geschiedt.

AFDEELING II.

Van de Staatsontvangsten.

§ 1. *Van het beheer der Staatsontvangsten.*

Art. 7.

Behoudens het bepaalde bij de artt. 81 en 82 worden alle Staatsinkomsten opgenomen in het ontwerp van wet houdende aanwijzing der middelen tot dekking der algemeene Staatsuitgaven.

Bij dat ontwerp wordt overgelegd:

a. een staat van het voor elk middel van inkomst geraamde bedrag, bestemd om met het ontwerp te worden vastgesteld;

b. eene memorie bevattende de gronden waarop de raming steunt;

c. een staat houdende vergelijking der raming met de bekende of vermoedelijke uitkomst der dienst van het jaar, hetwelk dat der indiening voorafgaat.

Art. 8.

De wet bedoeld bij het eerste lid van art. 7 treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

(Ontwerp van Wet.)

Mogt zoodanige wet op den eersten Januarij van het dienstjaar niet tot stand gekomen zijn, dan blijft de gelijksoortige wet over het vorige dienstjaar hoogstens nog gedurende drie maanden van kracht.

Art. 9.

Overschotten van vroegere diensten, kooprijzen van onroerende zaken en van zaken vroeger onder bezwarenden titel verkregen, worden niet anders dan onder deze hunne benamingen vermeld in de wet, vereischt om hunne bestemming aan te wijzen.

Art. 10.

Behoudens de wetten van den 29sten Augustus 1848 (*Staatsblad* n°. 39) en van den 22sten December 1850 (*Staatsblad* n°. 99), worden de hoofdregelen voor het beheer van aan den Staat toebehoorende onroerende zaken en aan den Staat vervallen boedels bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vastgesteld.

Art. 11.

Bruikbare goederen, voor 'slands dienst bestemd, worden, behoudens het bepaalde bij art. 14, niet vervreemd.

Van dit verbod zijn uitgezonderd voorwerpen, die aan aannemers van Staatswerken worden afgestaan of verkocht.

Onbruikbare en andere voor de dienst onnutte roerende goederen, eigendom van den Staat, worden in het openbaar verkocht.

De verkoop kan onder de hand plaats hebben, wanneer de geschatte waarde de som van f 300 niet te boven gaat.

Art. 12.

De geldelijke waarde van de voorwerpen bij het tweede lid, en de opbrengst der goederen bij het derde en vierde lid van art. 11 bedoeld, worden onder de Staatsinkomsten opgenomen.

Het bedrag dier geldelijke waarde wordt op de aannemingspenningen ingehouden, en ten behoeve van den Staat verevend, ten laste van den begrootingspost waaruit de werken bekostigd worden.

De bepalingen van dit artikel zijn niet toepasselijk op voorwerpen aan aannemers verstrekt, waaromtrent bij de overeenkomst is bepaald dat zij bij het maken van het werk te gebruiken zijn.

Art. 13.

Van het bepaalde bij art. 12 is uitgezonderd de opbrengst van verkochte voorwerpen, behorende aan de fondsen van inwendig beheer bij de corpsen der landmagt, het corps mariniers, het koloniaal werfdepôt en van inrigtingen der zee- en landmagt, die op gelijken voet worden beheerd. Deze opbrengst blijft ter beschikking van de hoofdadministratie dier corpsen en inrigtingen om, behoudens verantwoording aan de Algemeene Rekenkamer, weder ten nutte van de dienst te worden aangewend.

Art. 14.

Verstrekkings van materieel, uitgezonderd die welke tegen vergoeding der waarde door het eene departement van algemeen bestuur aan het andere geschieden, zijn en blijven onderworpen aan afzonderlijke regeling bij de wet.

Art. 15.

De invordering en ontvang der Staatsontvangsten geschiedt naar regelen vastgesteld bij de wet, of bij verordeningen krachtens de wet uitgevaardigd.

Art. 16.

Voor of namens den Staat mogen geene gelden in ontvang worden genomen dan door personen en zedelijke lichamen, daartoe door de bevoegde magt aangewezen, en jegens den Staat rekenplichtig.

Art. 17.

Belastingen of andere vorderingen van den Staat mogen niet worden kwijtgescholden, en hetgeen daarop betaald is mag niet worden teruggegeven dan ingevolge de wet of ingevolge verorde-

ningen krachtens de wet uitgevaardigd, tenzij kennelijk blijkt van dwaling of onwillig verzuim in de naleving der wet of van formaliteiten krachtens de wet vereischt, en, voor zooveel de directe belastingen betreft, van rampen, waardoor de belastbare voorwerpen vernield zijn of de belastingplichtige van zijne middelen van bestaan beroofd is.

Van alle bij het voorgaande lid bedoelde teruggaven en van alle kwijtscheldingen in zake van directe belastingen worden aan de Algemeene Rekenkamer bewijzen overgelegd, waaruit, behoudens de bepalingen van het laatste lid van art. 18 en van art. 19, van de aanleiding en den last daartoe blijkt.

De teruggaven komen, behoudens de bepalingen van art. 18, in mindering van de gelijksoortige ontvangsten over het jaar waarin de teruggave plaats heeft, tenzij door Ons voorschriften worden gegeven om ze te brengen in mindering der inkomsten van de dienst op welke de terugbetaalde som werd verantwoord.

De bepalingen van het tweede en derde lid van dit artikel zijn mede toepasselijk op uitkeeringen aan vreemde Staten en bijzondere ondernemingen wegens het hun, bij verrekening, aankomende aandeel in de opbrengst der posterijen en van den Rijkstelegraaf.

Art. 18.

Ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen, kwijtscheldingen en oninbare posten wegens de directe belastingen komen in mindering van de ontvangsten over het jaar, waarin de daartoe betrekkelijke bevelschriften geslagen zijn.

De vermindering geschiedt tot het volle bedrag dier bevelschriften, dat is met inbegrip van de daarin opgenomen aandeelen der gedeelten van de belasting aan gemeenten uitgekeerd en van die der opcenten niet ten behoeve van den Staat geheven.

Na aanzuivering der kohieren van ieder dienstjaar, wordt het bedrag dier aandeelen door den Minister van Financien vastgesteld, en door of namens hem ter kennis gebracht van de betrokken besturen, die het aan den Staat doen teruggeven.

Deze teruggaven worden, met aanwijzing als zoodanig, in de Staatsrekening onder de verschillende ontvangsten en toevallige baten verantwoord.

De bevelschriften bij het eerste lid van dit artikel bedoeld zijn ingerigt naar bepalingen en overeenkomstig modellen, bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vast te stellen.

Art. 19.

Oninbare posten en posten van onwaarde wegens de posterijen worden geleden op eene verklaring van den rekenplichtige, voor deugdelijk erkend door den hoofdamtenaar onder wiens toezigt hij gesteld is.

Art. 20.

Geschillen over vorderingen van den Staat of te zijnen laste, niet meer bedragende dan f 6000 voor roerende en f 3000 voor onroerende zaken, kunnen, met inachtneming van de vormen voorgeschreven bij de wet van den 22sten December 1850 (*Staatsblad* n°. 99), door Ons bij dading worden beëindigd. Wanneer zij hogere sommen betreffen, kunnen zij niet bij dading worden afgedaan dan met goedkeuring van de wetgevende magt.

Omtrent dadings, roerende zaken betreffende van hogere waarde dan f 3000, wordt de Raad van State gehoord.

§ 2. Van het toezigt op de Staatsontvangsten.

Art. 21.

Onverminderd de aan den Minister van Financien of andere hoofden van departementen van algemeen bestuur, dien zulks kan aangaan, opgedragen zorg voor de behoorlijke invordering en verantwoording der Staatsinkomsten, onderzoekt de Algemeene Rekenkamer, of al wat door Staatsrekenplichtigen ontvangen is naar behooren wordt verantwoord.

Art. 22.

Tot het bij art. 21 bedoelde onderzoek ontvangt de Algemeene Rekenkamer:

a. binnen vier maanden na afloop van ieder jaar, van hen, die belast zijn met de verzameling en zamentrekking van

Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

(Ontwerp van Wet.)

maand-, kwartaal- en jaarstaten van 's Rijks middelen en inkomsten, een behoorlijk gewaarmerkt exemplaar van den zaamgetrokken jaar- of saldo-staat, vergezeld van een door de rekenpligtigen deugdelijk verklaard exemplaar van alle daarin begrepen bijzondere jaarstaten;

b. van alle rekenpligtigen, die, als zoodanig, gelden of geldswaarden ten behoeve van den Staat ontvangen, doch wier verantwoording niet in de onder *a* bedoelde staten is begrepen, volledige rekeningen van hetgeen zij hebben ontvangen en uitgegeven. Deze rekeningen worden, naar regelen door Ons gesteld, afgelegd, hetzij wegens ieder onderwerp van ontvangst, hetzij over bepaalde tijdvakken van niet langer dan één jaar.

c. van den Minister van Financien staten van het bedrag der executoir verklaarde kohieren wegens de directe en alle andere bij lit. *a* van art. 2 bedoelde belastingen.

Art. 23.

Van alle voor den Staat gedane ontvangsten, niet begrepen in de jaarstaten en rekeningen bij het voorgaande artikel vermeld, worden aan de Algemeene Rekenkamer maandelijksche opgaven gedaan door de hoofden der departementen van algemeen bestuur, tot welke de onderwerpen van ontvang behooren.

De bescheiden tot staving dezer ontvangsten worden door tusschenkomst van den Minister van Financien bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

AFDEELING III.

Van de Staatsuitgaven.

§ 1. *Van de inrigting der begrooting.*

Art. 24.

Behoudens het bepaalde bij artt. 81 en 82 worden alle bekende of vermoedelijke Staatsuitgaven begrepen in de ontwerpen van wet tot vaststelling der jaarlijksche algemeene begrooting van Staatsbehoeften.

Deze begrooting wordt gesplitst in hoofdstukken, afdelingen en artikelen.

Art. 25.

Ieder ontwerp van begrootingswet wordt, bij de indiening, vergezeld van eene memorie der mededeelingen, welke het hoofd van het betrokken departement van algemeen bestuur bij die gelegenheid meent te moeten doen, en van een uitgewerkten staat.

Deze staat bevat per artikel:

- a. het geraamde bedrag;
- b. het bedrag toegestaan voor de dienst van het jaar, waarin de begrooting wordt ingediend;
- c. het bedrag der uitgaven gedaan en nog te doen over de de dienst van het jaar, hetwelk dat der indiening voorafgaat;
- d. het verschil tusschen de bedragen onder litt. *a* en *c* vermeldt;
- e. de noodige toelichtingen.

Voor werken, wier uitvoering meer tijd vordert dan den loop van een dienstjaar, wordt, behalve de som voor het dienstjaar benodigd, ook het bedrag vermeld van de geraamde kosten voor het geheele werk.

Gelijktijdig met de bovengenoemde stukken wordt door den Minister van Financien overgelegd een algemeene verzamelstaat der opgaven onder *a* tot en met *d* van dit artikel vermeld.

Art. 26.

Elk artikel betreft slechts uitgaven van gelijken aard, strekking of bestemming. De uitgaven wegens het personeel en die wegens het materieel worden, zooveel mogelijk, afgezonderd gehouden.

Art. 27.

Uitgaven, die geen gevolg zijn van diensten of leveringen onmiddellijk aan het Rijk gedaan, zoo als subsidien, onderstandsgelden, gratificaties en dergelijke, worden niet anders dan onder deze hare benamingen in de begrooting gebragt.

Art. 28.

Bij een afzonderlijk hoofdstuk wordt jaarlijks eene som voor onvoorziene uitgaven van algemeenen aard te Onzer beschikking gesteld.

Daarenboven hebben alle hoofdstukken der begrooting, uitgezonderd die van het Huis des Konings en de nationale schuld, aan het slot één artikel voor onvoorziene uitgaven.

De begrootingswetten wijzen de artikelen aan op welke omschrijvingen kunnen geschieden uit het artikel in het voorgaande lid bedoeld.

Art. 29.

Behalve de stukken voorgeschreven bij art. 25 worden overgelegd:

a. nevens de ontwerpen der begrootingswetten betreffende de Departementen van Marine en Oorlog, staten van de voornaamste voorwerpen en grondstoffen in de onder die departementen behorende hoofdmagazijnen voorhanden;

b. nevens het ontwerp der begrootingswet voor de nationale schuld, staten van alle aankopen, sedert de indiening van de vorige begrooting tot delging van nationale schuld gedaan.

Art. 30.

De wetten bij art. 24 bedoeld treden in werking met den eersten Januarij van het dienstjaar waarvoor zij zijn vastgesteld, of worden, later vastgesteld zijnde, geacht met dat tijdstip in werking te zijn getreden.

Art. 31.

Worden de uitgaven, bij de algemeene begrootingswetten toegestaan, gedurende het openstaan van de dienst verhoogd of met nieuwe posten aangevuld, dan wijst de wet, welke dit vaststelt, tevens de middelen tot dekking aan.

§ 2. *Van het beheer der begrooting.*

Art. 32.

Elk hoofd van een ministerieel departement is belast met het beheer van het hoofdstuk of de hoofdstukken der begrooting van Staatsuitgaven, zijn departement betreffende.

De werkzaamheden aan ieder ministerieel departement verbonden worden, krachtens en in verband met de artt. 53, 61 en 73 der Grondwet, door Ons geregeld.

Art. 33.

Buiten de strekking en de grenzen der begrootingswetten mogen geene uitgaven ten laste van den Staat worden verevend.

Art. 34.

De overschrijving bedoeld bij het derde lid van art. 28 geschiedt niet dan na een verkregen visa van de Algemeene Rekenkamer, ten blijke dat de betrokken post voor onvoorziene uitgaven toereikend is, en niet dan op Onzen last, waarvan aan die Kamer mededeeling wordt gedaan.

Ook kunnen, op Onzen last, waarvan gelijke mededeeling geschiedt, uit de posten bedoeld bij het tweede lid van art. 28 uitgaven gedaan worden, die, als in den loop van het dienstjaar opgekomen, hare omschrijving niet vinden in het betrokken hoofdstuk der begrooting.

Buiten de overschrijvingen in het eerste lid van dit artikel vermeld, en die vereischt tot uitvoering van art. 4 der wet van den 22sten April 1855 (*Staatsblad* n°. 34), worden geene begrootingsartikelen, door overschrijving uit andere, verhoogd.

Buiten de uitgaven in het tweede lid van dit artikel vermeld,

Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

(Ontwerp van Wet.)

en die ten laste der som voor onvoorziene uitgaven van algemeenen aard, geschiedt geene verevening van uitgaven, niet in de begrooting omschreven.

Art. 35.

Buiten de gevallen, waarin de wet daartoe aanleiding geeft, worden geene sommen van de begrooting afgeschreven tot kwijting van vorderingen, wier bedrag eerst later kan blijken.

Art. 36.

Geene den Staat aankomende bate mag door afstand of inbetaling-geving tot ontlasting van eenigen post der begrooting worden aangewend.

Behoudens het bepaalde bij het derde lid van art. 12, mogen geene den Staat behorende goederen aan een schuldeischer worden afgestaan ter ontlasting van den post der begrooting, waaruit zijne vordering moet worden gekweten.

Art. 37.

Ter zake van betalingstukken die vóór de voldoening worden ingetrokken, en van sommen die na de betaling in 's Rijks kas worden teruggestort, kan, gedurende het openstaan der dienst, op welke de verevende of betaalde uitgaaf is aangewezen, eene vermindering van het te dier zake op de begrooting geboekte bezwaar plaats hebben.

Art. 38.

Wanneer voorwerpen, die voor 's Rijks dienst zijn aangekocht of vervaardigd, worden afgestaan aan een ander departement van algemeen bestuur dan dat hetwelk de uitgaaf daarvoor gelaste, wordt op den begrotingspost, bestemd tot aanschaffing van gelijksoortige behoeften in het dienstjaar waarin de afstand plaats heeft, onverschillig uit welke dienst die uitgaaf is geschied, eene vermindering van verevend bezwaar toegelaten ten beloope van de geschatte geldswaarde dier voorwerpen, en wordt het artikel, waaruit het departement van algemeen bestuur, dat de voorwerpen behoeft, de uitgaaf tot aanschaffing kan kwijten, met een gelijk bedrag belast.

Art. 39.

Van den eenen op den anderen post van hetzelfde hoofdstuk der begrooting kan overdracht van verevend bezwaar geschieden, zoo tot herstel van onjuiste aanwijzingen, als ter zake van verrekningen en verstrekkingen van materieel tusschen verschillende takken en onderdeelen der Staatsdienst tot een en hetzelfde departement van algemeen bestuur behorende.

§ 3. *Van het aangaan van overeenkomsten tot het doen van Staatsuitgaven.*

Art. 40.

De hoofden der ministeriele departementen gaan geene verbindtenissen aan ten laste van den Staat, dan met inachtneming der bepalingen van art. 33.

Echter mag in het jaar, dat der dienst voorafgaande, worden overeengekomen omtrent:

a. de uitvoering van werken die geen uitstel gedoogen, en van onderhoudswerken;

b. levering van behoeften en middelen, die bij den aanvang van het dienstjaar voorhanden moeten zijn, en, zoo noodig, van materialen van ver afgelegene oorsprong;

c. huur.

Art. 41.

De hoofden der ministeriele departementen gaan geene verbindtenissen aan ten laste van den Staat van langeren duur dan het betrokken dienstjaar.

Van dit verbod zijn uitgezonderd overeenkomsten wegens huur en onderhoud, alsmede de zoodanige, waarbij voor levering of dienstbetoon slechts prijstarieven worden vastgesteld.

Ook kan, wanneer de uitvoering van een werk meer tijd vordert dan één jaar, deswege voor langeren tijd worden overeengekomen, doch voor niet langer dan vijf jaren, tenzij uit kracht van de wet.

Art. 42.

Alle werken en leveringen ten behoeve van den Staat worden in het openbaar aanbesteed.

Openbare aanbesteding wordt niet vereischt voor: aankopen, die voordeliger uit de eerste hand of op veilingen kunnen geschieden; werken, die noodwendig onder eigen beheer of in daggeld moeten worden uitgevoerd; en leveringen die niet anders dan buiten 's lands of in de kolonien en overzeesche bezittingen van het Rijk kunnen plaats hebben.

Ook mag onder 's hands worden overeengekomen:

a. wegens werken en leveringen, waarvoor de geheele uitgaaf in één jaar niet meer dan f 1000 bedraagt, of wanneer het aanbestedingen geldt voor meer dan één jaar en de jaarlijksche uitgaaf de som van f 500 niet te boven gaat;

b. wegens werken en leveringen, waaromtrent de omstandigheden, in het belang der administratie, geheimhouding vereischen. Tot het onder 's hands aangaan van zoodanige overeenkomsten wordt Onze toestemming gevorderd.

c. wegens levering van voorwerpen, uitsluitend vervaardigd wordende door geotroijeerden ter zake van uitvinding of invoering;

d. wegens leveringen waaromtrent het bekend is, dat zich daarvoor slechts een eenige bezitter of een zeer klein getal gegadigden kan opdoen;

e. wegens levering van kunstwerken of van voorwerpen, wier samenstelling, eene bijzondere naauwkeurigheid vereischende, slechts aan beproefde kunstenaars, fabrikanten of werklieden kan worden toevertrouwd;

f. wegens levering van benodigdheden wier deugdelijkheid bij keuring niet genoegzaam is te herkennen, en waaromtrent de goede trouw van fabrikant of handelaar de eenige waarborg is, daaronder begrepen levering van papier, bestemd om van 's Rijks wege gezegeeld te worden uitgegeven;

g. wegens werken en leveringen, die bij wijze van proefneming geschieden;

h. wegens leveringen of werken, waarvoor in het openbaar geene aanbiedingen waren gedaan of tot een te hoog bedrag was ingeschreven. In het laatste geval mag onderhandsche toewijzing niet geschieden dan beneden het bedrag der minste inschrijving.

i. wegens leveringen of werken, die in blijkbaar spoed vereischende gevallen, door onvoorziene omstandigheden veroorzaakt, het uitstel aan openbare aanbesteding verbonden niet kunnen lijden;

k. wegens verzekeringen;

l. wegens het vervoeren van Rijksgoederen en gelden;

m. wegens het vervoeren van brievenmalen;

n. wegens levering van grondstoffen voor den arbeid in gevangenissen en gestichten voor bedelaars;

o. wegens leveringen door de administratie van gevangenissen en door armen-inrigtingen, wanneer deze laatste hare leveringen doen op een door den Koning vastgesteld prijstarief.

Art. 43.

Rijksambtenaren of bedienden zijn onbevoegd werken of leveringen voor den lande aan te nemen of zich daarvoor als borgen te stellen. Zij mogen daar evenmin deel in hebben, hetzij regtstreeks, hetzij zijdelings, in het openbaar of onder de hand.

Geraken zij echter als erfgenenamen van aannemers of borgen in de verplichting om aangepane contracten geheel of gedeeltelijk uit te voeren, dan zijn zij daartoe bevoegd, mits zij niet tevens bewind of toezigt over de uit te voeren werken of leveringen hebben.

Art. 44.

Ten opzichte van openbare aanbestedingen wordt bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur geregeld:

Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

(Ontwerp van Wet.)

a. al wat betreft de vormen daarbij in acht te nemen;

b. al wat met betrekking tot de algemeene regten en verplichtingen, zoo van den Staat als van inschrijvers, aannemers of leveraars en borgen, in de overeenkomsten is op te nemen;

c. de aard en de omvang der waarborgen, die de gegadigden moeten leveren om als mededingers en aannemers te worden toegelaten.

Art. 45.

Bij voorwaarden van aanbesteding worden in geen geval aan aannemers of leveraars renten toegezegd ter zake van mogelijke vertraging in de voldoening hunner vorderingen.

Betalingen op rekening worden bij die voorwaarden alleen toegezegd voor gedane diensten, en nimmer voor meer dan vijf zesde gedeelten der daaruit verkregen regten, door bewijzen van oplevering gestaafd.

Van deze laatste bepaling kan door Ons in bijzondere gevallen, de Algemeene Rekenkamer gehoord, afwijking worden toegestaan.

§ 4. Van het indienen der vorderingen en van de verevening en de betaalbaarstelling der Staatsuitgaven.

Art. 46.

Alle vorderingen ten laste van den Staat behooren, binnen achttien maanden na de opening van het dienstjaar waartoe zij betrekkelijk zijn, te worden ingediend ter plaatse bij overeenkomst bepaald of, zoo deze aanwijzing ontbreekt, bij het gezag of den ambtenaar van wien de lastgeving is uitgegaan.

Voor de vorderingen, bedoeld bij het eerste en het derde lid van art. 4, wordt de bovengemelde termijn met vier maanden verlengd.

Voor alle andere vorderingen kan die termijn, in bijzondere gevallen, door Ons worden verlengd.

Van de inlevering wordt, indien de belanghebbende dit verlangt, een gedagteekend bewijs afgegeven.

Alle vorderingen, niet binnen den daarvoor gestelden termijn ingediend, zijn vernietigd.

Onder de vorderingen bij dit artikel bedoeld zijn niet begrepen renten der nationale schuld, vaste tractementen, soldijen, lijfrenten, pensioenen en in het algemeen zoodanige vorderingen, tot wier verevening geen voorafgaande oplevering van stukken of bescheiden van de zijde der belanghebbenden gevorderd wordt noch gebruikelijk is.

Art. 47.

Behoudens het bepaalde bij art. 78, worden alle vorderingen ten laste van den Staat door of namens het hoofd van het betrokken departement van algemeen bestuur verevend.

Art. 48.

Elke verevening moet gegrond zijn op het bewijs of de bewijzen van het verkregen regt der schuldeischers.

Bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur wordt, voor iedere soort van schuldvordering, bepaald wat onder zoodanig bewijs te verstaan zij.

Alle tot verevening van uitgaven gevorderde bescheiden worden overgelegd aan de Algemeene Rekenkamer.

Van deze bepalingen zijn uitgezonderd:

a. de betalingen uit de sommen, bij de begrooting tot het doen van geheime uitgaven toegestaan;

b. de betalingen uit de sommen, voor onvoorziene uitgaven van algemeenen aard, te Onzer beschikking gesteld, voor zoover Wij, in bijzondere gevallen, die uitzondering op deze betalingen toepasselijk verklaren.

Art. 49.

De bevelschriften bestemd tot kwijting van Staatsuitgaven worden, in den regel, vóór de betaling, en alsdan ten name van den oorspronkelijken titularis der vordering, onderworpen aan het onderzoek van de Algemeene Rekenkamer.

Heeft deze tegen de uitgaaf geene bedenking, dan teekent zij, ten blijke daarvan, het bevelschrift voor »gezien».

Art. 50.

De uitgaven, niet onderworpen aan de bepaling van art. 49, worden, de Algemeene Rekenkamer gehoord, door Ons aangegeven en, na de betaling, aan haar onderzoek onderworpen.

Art. 51.

De betaling der bevelschriften, door de Algemeene Rekenkamer ingevolge art. 49 voor gezien geteekend, geschiedt uit credieten, welke de Minister van Financien, naar aanleiding van kennisgevingen dier Kamer aan de hoofden der betrokken departementen van algemeen bestuur, bij betaalmeesters opent.

Art. 52.

Elk hoofd van een departement van algemeen bestuur is bevoegd, op zijne verantwoordelijkheid aan de wetgevende magt, uitgaven te doen geschieden, waartegen bij het in art. 49 bedoelde onderzoek bedenkingen zijn gerezen, die hem, naar zijne meening, niet van de kwijting der vordering moeten terughouden.

Art. 53.

De uitgaven, bedoeld bij de artt. 50 en 52, worden voldaan uit credieten, welke de Minister van Financien, op aanvraag der hoofden van de betrokken departementen van algemeen bestuur, bij betaalmeesters opent.

Zij kunnen mede worden gekweten bij wijze van vóórbetaling, uit de kassen van ambtenaren belast met de invordering van 's Rijks middelen en inkomsten, doch alleen voor onderwerpen, ten aanzien van welke Wij, de Algemeene Rekenkamer gehoord, deze wijze van betaling toestaan.

De credieten en vóórbetalingen bij dit artikel bedoeld worden niet verleend alvorens eene door het hoofd van het betrokken departement van algemeen bestuur aan de Algemeene Rekenkamer gedane voordragt tot afzondering der daartoe benodigde som, door haar, ten blijke dat de betrokken begrotingsposten toereikend zijn, voor gezien geteekend is.

Art. 54.

De toezending aan de Algemeene Rekenkamer van de bewijzen der op den voet van het voorgaande artikel gedane betalingen en van de bescheiden noodig tot staving der daarbij betrokken uitgaven wordt, de Algemeene Rekenkamer gehoord, door Ons geregeld.

Art. 55.

Behoudens het bepaalde bij artt. 38 en 39 wordt de begrooting niet bezwaard dan ter zake van verevende vorderingen, waarvoor de bewijzen tot staving, binnen den bij art. 79 bepaalden termijn, bij de Algemeene Rekenkamer zijn overgebracht, en tegen welke bij die Kamer geen bedenkingen zijn gerezen, of met opzicht tot welke door het hoofd van het betrokken departement van algemeen bestuur aan haar is medegedeeld, dat hij de beslissing omtrent hare bedenkingen wenscht over te laten aan de wetgevende magt.

§ 5. Bijzondere bepalingen.

a. Wegens scheepssoldijen.

Art. 56.

Bij de Departementen van Marine en Financien wordt eene doorloopende rekening geopend, onder de benaming: *Soldijfonds der Marine*.

De sommen tot bezoldiging van het personeel der active zeemagt toegestaan worden, met uitzondering van die wegens vaste tractementen, in haar geheel, bij den aanvang van ieder dienstjaar ten laste der begrooting geboekt en in het credit dier rekening overgeschreven.

Alle betalingen, ten laste van de aldus afgeschreven sommen te doen, daaronder begrepen die, welke volgens de dienstreglementen bij voorschot geschieden, worden in het debet dier rekening gebragt.

Een algemeene maatregel van inwendig bestuur bepaalt wat tot staving dier betalingen vereischt wordt.

Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

(Ontwerp van Wet.)

Art. 57.

Alle vorderingen wegens scheepssoldijen zijn verjaard zes jaren na den aanvang van het jaar, waarin de schepeling uit 's lands zeedienst is ontslagen of anderszins recht op zijne atrekening verkregen heeft.

Art. 58.

Als scheepssoldijen worden beschouwd en behandeld de zuivere opbrengsten van de aan boord van 's lands schepen te gelde gemaakte nalatenschappen van schepelingen.

Na afloop van elk kwartaal wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* mededeeling gedaan van de vorderingen in dat tijdvak ter zake van zoodanige nalatenschappen, de te goed zijnde soldij daaronder begrepen, bij het Departement van Marine bekend geworden.

Die mededeeling wordt zes maanden na de eerste plaatsing herhaald.

Zij bevat voor zoover deze bijzonderheden bekend zijn opgave van:

- a. de namen, den dag en de plaats van geboorte der overledenen;
- b. hunnen rang bij het in dienst treden en tijdens het overlijden;
- c. het schip tot hetwelk de overledene het laatst behoorde, alsmede van den dag en de plaats van het overlijden;
- d. het bedrag der nalatenschap.

Art. 59.

De vorderingen ter zake der bij het voorgaande artikel vermelde nalatenschappen zijn verjaard zes jaren na den aanvang van het jaar, waarin de tweede der daarbij voorgeschreven bekendmakingen geschied is.

Art. 60.

Het bedrag der posten, ingevolge de artt. 57 en 59 door verjaring getroffen, wordt jaarlijks in het debet van het bij art. 56 genoemde fonds geboekt en als toevallige bate voor 's Rijks schatkist verantwoord.

Art. 61.

Vóór het einde der maand Mei van ieder jaar zendt het hoofd van het Departement van Marine aan de Algemeene Rekenkamer:

- a. eene over het voorgaande jaar loopende rekening van het fonds bij art. 56 vermeld. Het slot van elke rekening wordt op de volgende overgebracht.
 - b. een staat van alle in het afgelopen jaar bij zijn departement bekend geworden vorderingen wegens scheepssoldijen en geldelijke nalatenschappen van schepelingen.
- Voor de eerste maal wordt daarnevens gevoegd een dergelijke staat van alle bekende vorderingen over vorige jaren.
- c. een staat van alle vroeger opgegeven posten, in het afgelopen jaar door verjaring getroffen.
 - d. een zaamgetrokken overzicht van de staten onder b en c vermeld.

Art. 62.

De inrigting van de rekening, de staten en het overzicht, bij het voorgaande artikel vermeld, worden, de Algemeene Rekenkamer gehoord, door Ons vastgesteld.

Art. 63.

De rekening onder a en het overzicht onder d van art. 61 vermeld worden, voorzien van eene verklaring van de Algemeene Rekenkamer nopens den uitslag van haar daaromtrent gehouden onderzoek, aan de wetgevende magt medegedeeld, nevens het ontwerp van wet houdende begrooting voor de behoeften der Marine, dat in het jaar van de opmaking der eerstgemelde stukken is in te dienen.

Art. 64.

Na buiten-dienst-stelling van elk schip zendt de Minister van

Marine aan de Algemeene Rekenkamer eene algemeene rekening van de sommen aan de bemanning wegens bezoldiging te goed gekomen en van de betalingen te diens zake door den Staat gedaan.

De inrigting en de tijdstippen van inzending dier rekeningen worden, de Algemeene Rekenkamer gehoord, door Ons vastgesteld.

- b. Wegens voorschotten en wegens wissels voor de dienst der Marine.

Art. 65.

Uit de credieten vermeld bij art. 53 kunnen, zonder dadelijke verevening ten laste der begrooting, voorschotten worden verstrekt tot het betalen van:

- a. tractementen, soldijen en verdere kosten van de corpsen der landmagt, van het corps mariniers, van het koloniaal werfdepôt en van inrigtingen der zee- en landmagt, die op gelijken voet worden beheerd;
 - b. dag- en weekgelden van werklieden en bedienden;
 - c. koopprijzen van grondstoffen;
 - d. kleine huishoudelijke uitgaven;
 - e. zoodanige niet onder de letters b, c en d vermelde onderwerpen van uitgaaf ten dienste van de Rijksgestichten voor bedelaars, wier beheer deze wijze van verstrekking noodig maakt.
- De verstrekking dier voorschotten geschiedt, in den regel, maandelijks tot het bedrag der geraamde behoefte.

Art. 66.

Voor de voorschotten, ingevolge art. 65, lit. a, aan corpsen te verstrekken, wordt door Ons, in verband met de getalsterkte van deze, een maximum bepaald, waarvan het bedrag doorlopend bij die corpsen aanwezig blijven, en ten deele door voorraad in magazijnen, alsmede, voor zoover de dienstreglementen dit toelaten, door schuld van onderofficieren en manschappen vertegenwoordigd zijn kan.

Aanvulling van de sommen, die, binnen de grenzen van het maximum, als voorschot bij de corpsen mogen voorhanden blijven, geschiedt niet dan uit posten, daartoe bij de Staatsbegrooting toegestaan, tenzij die aanvulling door vermindering der voorschotten van andere corpsen kan gevonden worden.

De sommen boven het maximum, als voorschot bij de corpsen aanwezig, worden in 's Rijks schatkist gestort.

De onderwerpen wier beheer de verstrekking vordert der voorschotten, vermeld bij art. 65, litt. b, c, d en e, worden door Ons aangewezen.

Op de volgens dit artikel aan Ons voor te dragen beschikkingen wordt de Algemeene Rekenkamer gehoord.

Art. 67.

Zij, aan wie de bij art. 65 vermelde voorschotten verstrekt worden, zijn deswege rekenplichtig en, behoudens de uitzondering bij het 2de lid van art. 126 bepaald, borgschuldig.

Hunne rekeningen loopen over geen ruimer tijdvak dan van drie maanden, tenzij het voorschot minder dan de gestelde borgtocht bedraagt, in welk geval de rekening over één jaar mag loopen. Die rekeningen worden dienstjaarlijks en voorts op zoodanige wijze ingericht, als door Ons, de Algemeene Rekenkamer gehoord, wordt bepaald. Zij worden, na verevening ten laste der Staatsbegrooting van de daarin begrepen uitgaven, door de hoofden der betrokken departementen van algemeen bestuur, met alle daartoe betrekkelijke bescheiden, binnen zes maanden na het tijdvak waarover zij loopen, aan de Algemeene Rekenkamer ingezonden.

Art. 68.

De sommen, welke blijken de bij art. 67 bedoelde rekeningen van voorschotten ongebruikt zijn gebleven, worden, behoudens het bepaalde bij het eerste lid van art. 66, in 's Rijks kas gestort, en, even als het bedrag der in de rekening begrepen uitgaven, geboekt tot aanzuivering der betrokken betalingen uit de credieten.

Die storting geschiedt wegens de voorschotten, bedoeld bij art. 65 lit. a, vóór het inzenden der laatste rekening over elk jaar aan de Algemeene Rekenkamer, en wegens de overige voorschotten binnen één maand na het jaar waarover de rekening loopt.

Art. 69.

Zonder dadelijke verevening kunnen mede uit crediten, als bedoeld zijn bij art. 53, wissels voor de dienst der zeemagt worden betaald.

Het hoofd van het Departement van Marine zorgt voor de latere verevening dier betalingen.

C. *Wegens de nationale schuld.*

Art. 70.

Geldleeningen ten laste van den Staat worden niet aangegaan; geldleeningen ten laste van anderen niet door den Staat gewaarborgd, en goederen, eigendom van den Staat, niet verpand of beleend, dan uit kracht van de wet.

Onder de bij dit artikel verboden handelingen zijn niet begrepen beleeningen voor korten tijd, op rentegevend papier, tot welks uitgifte wettelijke magtiging bestaat.

Van het aangaan van zoodanige beleeningen wordt kennis gegeven aan de Algemeene Rekenkamer.

Art. 71.

Aan de Algemeene Rekenkamer wordt dagelijks mededeeling gedaan van alle in-, af- en overschrijvingen op de grootboeken der nationale schuld.

Schuldbrieven ten laste van den Staat worden niet uitgegeven dan voorzien van een bewijs dat zij ter Algemeene Rekenkamer zijn geregistreerd.

Zonder dit bewijs is de schuldbrief van regtswege nietig.

Art. 72.

De renten van de sommen ten behoeve der rentheffers van den Staat op de grootboeken der nationale schuld ingeschreven, en van de kapitalen, uitmakende het bedrag der bij de Algemeene Rekenkamer geregistreerde onaflosbaar gebleven schuldbrieven, alsmede de sommen, die wegens lijfrente als vorderbaar bekend zijn, worden in ééns voor het geheel bedrag van elken rentetetermijn verevend.

De aldus verevende sommen worden bij het Departement van Finantien geboekt in het credit van afzonderlijke rekeningen, in wier debet de betrokken betalingen worden gebragt. Het overschot dier rekeningen wordt, na het invallen der verjaring, onder de Staatsinkomsten verantwoord.

Het regt tot opvordering van de renten der nationale schuld vervalt vijf jaren na den verschijndag.

Deze verjaring kan overeenkomstig art. 2016 van het Burgerlijk Wetboek worden gesuït.

Art. 73.

Tot betaling van de renten der op de grootboeken ingeschreven nationale schuld, worden registers opgemaakt, aanwijzende voor elke inschrijving de letter, het nummer, het hoofd der rekening, het kapitaal en het rentebedrag.

Deze registers worden vóór de betaalbaarstelling aan het onderzoek van de Algemeene Rekenkamer onderworpen.

De betalingen daarop gedaan worden geleden op voldaan tekening van de rentheffers, hunne erven, gemagtigden of regtverkrigenden, zonder dat, tot staving dier voldaan tekeningen, aan de Algemeene Rekenkamer andere bewijsstukken worden overgelegd dan een voor elken post door of namens den rentheffer ondertekend, en overeenkomstig de reglementen op die rentebetalingen gevisceerd biljet, houdende aanwijzing van het saldo der rekening.

Deze bepalingen zijn niet toepasselijk op de betaling van lijfrenten.

Art. 74.

De betalingen wegens de renten der niet ingeschreven schuld geschieden tegen intrekking der coupons of andere tot ontvangst dier renten uitgegeven bewijzen. Deze stukken moeten voorzien zijn van de nummers der schuldbrieven tot welke zij behooren.

Art. 75.

De sommen gevorderd tot aflossingen van nationale schuld,

bij de wet toegestaan, worden mede in eens voor geheel het aflosbaar te stellen bedrag verevend.

Daarmede wordt verder gehandeld op de wijze, bepaald bij het tweede lid van art. 72.

De betalingen uit die sommen geschieden tegen intrekking der bewijzen van de schuld, voorzien van alle daarbij uitgegeven, na het tijdstip van aflosbaarstelling verschijnende rentebewijzen.

Bij het ontbreken van een of meer dier bewijzen kan de aflossing door den Minister van Finantien worden toegestaan, onder korting van het bedrag der ontbrekende stukken, uit hetwelk dan, bij latere aanbieding binnen den verjaringstermijn voor de hoofdschuld bepaald, het ingehouden bedrag kan worden uitbetaald.

d. *Wegens de pensioenen.*

Art. 76.

De hoofden der ministeriele departementen doen, hetzij vóór hetzij na de toekenning van pensioenen, ten laste van de Staatsbegroting of van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren, doch in het laatste geval vóór de eerste betaalbaarstelling van het pensioen, aan de Algemeene Rekenkamer bewijzen toekomen tot staving van het regt op en de hoegrootheid van het pensioen.

Art. 77.

Ten aanzien van de pensioenen omtrent wier toekenning advies is uitgebragt door den Raad, ingesteld bij art. 34 der wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24), bestaan de bewijzen, bij art. 76 bedoeld, in lijsten door gezegden Raad opgemaakt, aanwijzing bevattende van:

- de personen te wier behoefte de Raad pensioen heeft voorgedragen;
- hunne laatste dienstbetrekking;
- het bedrag van het pensioen;
- het hoofdstuk der Staatsbegroting of het fonds waaruit pensioen is te kwijten.

Ingeval de toekenning van pensioen niet geschiedt overeenkomstig het advies van den Raad, worden dat advies zelf en de redenen waarom daarvan is afgeweken aan de Algemeene Rekenkamer medegedeeld.

Voor pensioenen, waaromtrent door dien Raad geen advies wordt uitgebragt, wordt bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur bepaald, waarin de bij art. 76 bedoelde bewijzen bestaan.

Van alle besluiten, waarbij door Ons pensioen ten laste van den Staat toegekend, of een vroeger ten laste van den Staat verleend pensioen gewijzigd of ingetrokken wordt, geschiedt mededeeling aan de Algemeene Rekenkamer.

Art. 78.

Met uitzondering der tijdelijke, worden alle bij art. 76 bedoelde pensioenen in grootboeken ingeschreven, en door of namens den Minister van Finantien betaalbaar gesteld en verevend.

De Minister van Finantien brengt die vereveningen, voor zoover zij hoofdstukken der Staatsbegroting betreffen die niet tot het beheer van zijn departement behooren, ter kennis van de hoofden der departementen van algemeen bestuur die er bij betrokken zijn, en is, wat deze posten betreft, alleen voor de regelmatigheid der betaalbaarstelling verantwoordelijk.

Bedenkingen ten opzichte van het regt op en de hoegrootheid van pensioen komen ter verantwoording van het hoofd van het departement van algemeen bestuur, door wien Ons besluit tot toekenning van het pensioen mede is ondertekend.

AFDEELING IV.

Van de afsluiting der Staatsbegroting.

Art. 79.

Met den laatsten December van het jaar op het dienstjaar volgende, wordt bij de departementen van algemeen bestuur, ieder voor zijn hoofdstuk of zijne hoofdstukken, de begroting van Staatsuitgaven afgesloten.

Alle tot de dienst betrekkelijke vereveningen en verminderingen of overdrachten van verevend bezwaar moeten vóór dat tijdstip tot stand en ter kennis van de Algemeene Rekenkamer gebragt zijn.

Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

(Ontwerp van Wet.)

Art. 80.

Onder de bij art. 79 bepaalde dagteekening wordt bij het Departement van Finantien ook de boekhouding der Staatsinkomsten afgesloten. Geene na dat tijdstip gedane ontvangsten worden meer ten behoeve van de dienst geboekt. Verbeteringen in de verantwoordingen van ontvangsten, in het tweede jaar der dienst gedaan, waarvan blijkt uit de over dat jaar loopende saldo-staten, bedoeld bij lit. a van art. 22, worden echter nog in de boekhouding der dienst opgenomen.

AFDEELING V.

Van bijzondere Rijksdiensten en fondsen.

Art. 81.

Als bijzondere diensten kunnen worden beheerd Rijksinstellingen of ondernemingen wier uitgaven, geheel of ten deele, uit eigen inkomsten worden bestreden.

Voor elke zoodanige dienst wordt jaarlijks, om vóór den aanvang van het betrokken dienstjaar bij de wet te worden vastgesteld, eene afzonderlijke begrooting van uitgaven en raming van inkomsten ingediend.

Het vermoedelijk slot van elke bijzondere dienst wordt, zoo het voordeelig is, opgenomen in de raming der algemeene Staatsinkomsten, en zoo het nadeelig is, in het betrokken hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven.

De inkomsten en uitgaven ter zake van bijzondere diensten zijn onderworpen aan de regelen, bij deze wet ten aanzien van de algemeene Staatsinkomsten en uitgaven vastgesteld.

Art. 82.

Bij de wet kunnen bijzondere Rijksfondsen worden ingesteld voor onderwerpen, die niet eigenaardig met de algemeene Staatsinkomsten en uitgaven te vermengen zijn.

Voor zulke fondsen worden begrootingen van uitgaven, met aanwijzing der middelen tot dekking, bij de wet vastgesteld.

Die begrootingen kunnen meer dan één dienstjaar betreffen.

Het beheer deswege is onderworpen aan de regelen, bij deze wet ten aanzien der algemeene Staatsinkomsten en uitgaven vastgesteld, voor zoover de wet, bij welke de begrooting wordt vastgesteld, daarvan geene afwijking veroorlooft.

TWEDE HOOFDSTUK.

Van de verantwoording der Staatsontvangsten en uitgaven.

AFDEELING I.

Van de rekeningen.

Art. 83.

Binnen drie maanden na de afsluiting van elke dienst wordt door de hoofden der ministeriele departementen, ieder voor zijn hoofdstuk of zijne hoofdstukken, aan de Algemeene Rekenkamer ingezonden eene rekening van alle tot de dienst behorende uitgaven. Deze rekening wijst in de volgorde der begrooting en met gelijke omschrijving voor ieder artikel en voor iedere afdeeling afzonderlijk aan:

- a. de som bij de wet toegestaan;
- b. het bedrag daarvan na gedane af- en overschrijvingen;
- c. het bedrag van de in elk der beide jaren van de dienst verevende uitgaven en het gezamenlijk bedrag over beide jaren
- d. de sommen van het onder b vermeld bedrag ongebruikt gebleven.

De uitgaven bedoeld bij het tweede lid van art. 34 worden bij de rekeningen omschreven en verantwoord in zooveel bijzondere posten als zij verschillende onderwerpen betreffen.

In de rekening wegens het hoofdstuk der onvoorziene uitgaven van algemeenen aard worden deze voor ieder onderwerp met name omschreven, en gerangschikt naar de departementen van algemeen bestuur, tot welke de onderwerpen van uitgaaf behooren.

Art. 84.

Binnen zes maanden na de afsluiting van elke dienst wordt door den Minister van Finantien aan de Algemeene Rekenkamer ingezonden eene rekening van alle tot de dienst behorende ontvangsten.

De rekening wijst, in de volgorde der Wet op de Middelen en met gelijke omschrijving voor ieder middel afzonderlijk, aan:

- a. het geraamd bedrag;
- b. het bedrag in elk van de beide jaren der dienst ontvangen en het gezamenlijk bedrag over beide jaren, na aftrek van de volgens artt. 17, 18 en 19 in mindering komende teruggaven, uitkeeringen, ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen, kwijtscheldingen en oninbare posten, wier bedrag tevens behoort te blijken;
- c. het verschil in meer of minder tusschen raming en ontvangst.

Wegens de directe en alle andere belastingen, welke volgens executoir verklaarde kohieren worden ingevorderd, wordt het bedrag dier kohieren als ontvangst verantwoord.

De rekening der ontvangsten gaat vergezeld van eene algemeene rekening of verzameling der tot de dienst betrekkelijke uitgaven en van eene vereenigde rekening of balans der gezamenlijke ontvangsten en uitgaven. — De verzameling der uitgaven wijst, volgens de eindcijfers der rekeningen bedoeld bij art. 83, voor ieder hoofdstuk aan:

- a. het bedrag bij de wet toegestaan;
- b. het bedrag der verevende uitgaven;
- c. het ongebruikt gebleven bedrag.

Voor de rekeningen bij dit en het voorgaande artikel bedoeld worden, de Algemeene Rekenkamer gehoord, modellen door Ons vastgesteld.

Art. 85.

De bepalingen der artt. 83 en 84, uitgezonderd die tot overlegging eener verzameling van de uitgaven, zijn toepasselijk op de uitgaven en ontvangsten der bijzondere diensten en der bijzondere Rijksfondsen, voor zoover wat de laatstgemelde betreft bij de wetten tot instelling der fondsen daaromtrent niet anders is bepaald.

AFDEELING II.

Van de dienstvereffening en van de verantwoordelijkheid van hen, die staatsuitgaven bevelen.

Art. 86.

Iedere afgesloten dienst wordt vereffend bij de wet, die het slot van de rekening der Staatsontvangsten en uitgaven vaststelt.

Art. 87.

Het ontwerp der wet bedoeld bij art. 86 wordt ingediend vóór het einde van het jaar volgende op dat der afsluiting van de dienst.

Daarbij worden overgelegd:

- a. de bij de artt. 83 en 84 vermelde rekeningen, verzameling en balans;
- b. staten, vermeldende de oorzaken der verschillen tusschen de bij de wet vastgestelde ramingen van ontvangsten en uitgaven, en de uitkomsten in de rekeningen opgenomen;
- c. de rekeningen wegens de bijzondere diensten;
- d. ingeval bij de Algemeene Rekenkamer tegen de in de rekeningen gebragte ontvangsten en uitgaven bedenkingen bestaan, staten door haar wegens die bedenkingen, afzonderlijk voor de ontvangsten en voor elk hoofdstuk der uitgaven, opgemaakt;
- e. staten tot toelichting in het bijzonder en tot staving zooveel mogelijk van de deugdelijkheid der posten voorkomende op de staten vermeld onder lit. d.

Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

(Ontwerp van Wet.)

Art. 88.

Ten aanzien der bijzondere Rijksfondsen geschiedt jaarlijks eene gelijke dienstvereffening, als bij de artt. 86 en 87 ten opzichte der Staatsontvangsten en uitgaven is voorgeschreven, tenzij bij de wetten tot instelling der fondsen daaromtrent andere bepalingen gemaakt zijn.

Art. 89.

Wijziging van het slot der rekening door de wetgevende magt geschiedt overeenkomstig de wet houdende regeling van de geldelijke verantwoordelijkheid van de hoofden der ministeriele departementen. De wet drukt alsdan de oorzaak der wijziging uit, en bepaalt tevens de som welke te dier zake van een of meer dier hoofden is te vorderen.

Art. 90.

Ieder die beschikt over credieten te zijnen name op de schatkist geopend tot het doen van uitgaven als bij art. 50, of vóór-betalingen beveelt als bij het tweede lid van art. 53 zijn bedoeld, en door deze handelingen, in strijd met den hem gegeven last, den Staat schade toebrengt, is met hen, te wier behoefte de betalingen zijn geschied, en behoudens zijn verhaal op dezen, hoofdelijk voor die schade aansprakelijk.

De bovenstaande bepalingen zijn niet toepasselijk op hoofden van ministeriele departementen, dan voor zoover de wet bij het voorgaande artikel bedoeld daartoe aanleiding geeft, noch op de ambtenaren door wie die hoofden zich als zoodanig doen vervangen.

Ten aanzien der vergoedingen, ingevolge het eerste lid van dit artikel verschuldigd, gelden de bepalingen van art. 137.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de schatkist.

AFDEELING I.

Algemeene bepalingen.

Art. 91.

Het beheer van 's Rijks schatkist wordt, onder Ons opperbeestuur, gevoerd door den Minister van Finantien.

Uit 's Rijks schatkist geschieden geene betalingen dan op zijnen last of krachtens credieten door hem geopend.

Hij geeft, op grond van de wet, van verordeningen door Ons vastgesteld, of van den aard der zaken, voorschriften omtrent al wat bij het aannemen van stortingen in- en het doen van betalingen uit 's Rijks schatkist, alsmede ten opzichte van geldverzendingen in acht is te nemen.

Art. 92.

Het gereede geld en daarmede gelijkstaand papier, behoorende tot het algemeen beheer van 's Rijks schatkist, berust, onder de werking en naar de bepalingen van de artt. 10 en 11 der wet van den 22sten December 1863 (*Staatsblad* n°. 48), bij de Nederlandsche Bank, als agent van 's Rijks schatkist te Amsterdam, en, voor zooveel tot het doen van de hun opgedragen betalingen kan noodig zijn, bij rekenplichtige, borgschuldige ambtenaren, onder den titel van betaalmeesters.

AFDEELING II.

Van de stortingen.

Art. 93.

Alle voor 's Rijks schatkist bestemde gelden worden overeenkomstig administrative verordeningen, hetzij door de ambtenaren met de invordering belast, hetzij regtstreeks door de schuldenaren, gestort bij de betaalmeesters, of, voor zoover Wij zulks bepalen, bij de Nederlandsche Bank, als agent van 's Rijks schatkist te Amsterdam, en hare hulpinrigtingen.

Art. 94.

De quitantien, door betaalmeesters voor stortingen in 's Rijks

kas afgegeven, zijn niet geldig indien zij niet binnen drie maal vier en twintig uren na de afgifte door den burgemeester, een ander lid van het bestuur of den secretaris der gemeente, waar de betaalmeester gevestigd is, van hare strook ontdaan en voor „gezien” geteekend zijn.

Dit geschiedt niet dan na gebleken overeenstemming tusschen quitantie en strook.

De strooken worden door den betrokken burgemeester ingezonden aan den Minister van Finantien, die ze aan de Algemeene Rekenkamer doet toekomen.

De termijn bij het eerste lid van dit artikel bepaald kan, in bijzondere gevallen, door den Minister van Finantien worden verlengd.

Quitantien voor onderlinge geldverzendingen en daarmede gestaafe bescheiden kunnen zonder strook worden afgegeven.

Art. 95.

Alle quitantien voor de bij art. 93 bedoelde stortingen behooren, ten bewijze dat de betaling is gedaan, tegen ontvangstbewijs, te worden ingezonden aan de departementen van algemeen bestuur, collegien en ambtenaren, daartoe bij administrative voorschriften aan te wijzen.

AFDEELING III.

Van de betalingen.

Art. 96.

De Minister van Finantien opent geene credieten voor betalingen ten laste van den Staat, alvorens kennis bekomen te hebben van de daartoe volgens art. 51 en het laatste lid van art. 53 gevorderde mededeelingen van de Algemeene Rekenkamer.

Deze bepaling geldt mede ten opzichte der credieten voor de betalingen, bedoeld bij art. 26, n°. 1, der wet van den 23sten April 1864 (*Staatsblad* n°. 35).

Art. 97.

Tot het doen van betalingen uit fondsen, als eigendom van derden in 's Rijks schatkist gedeponoord, opent de Minister van Finantien credieten, waarvan hij kennis geeft aan de Algemeene Rekenkamer.

Gelijke kennisgeving geschiedt van de credieten, door hem geopend tot het doen der betalingen, bedoeld bij art. 26, n°. 2, en 3 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35).

Art. 98.

Zonder crediet-opening worden gekweten:

- de vóórbetalingen, bedoeld bij art. 53 dezer wet;
- de rentebewijzen en aflossingen der nationale schuld;
- de uitkeeringen, door ontvangers van 's Rijks middelen uit gelden, door hen ten behoeve van derden ontvangen;
- de bevelschriften, bedoeld bij art. 122 der wet van den 6den Julij 1850 (*Staatsblad* n°. 39).

Art. 99.

De stukken, opgemaakt ter zake van uitgaven, die uit begrotingen of uit gedeponoerde fondsen moeten geschieden aan de schatkist of aan gedeponoerde fondsen, worden niet geldelijk uitbetaald, maar strekken tot grondslag van verrekeningen, naar voorschriften, door Ons vastgesteld.

AFDEELING IV.

Van de verantwoording.

Art. 100.

De betaalmeesters zenden maandelijks, regtstreeks aan de Algemeene Rekenkamer, staten van de bij hen gedane stortingen, en de bewijzen der door hen gedane betalingen.

Zij doen jaarlijks aan de Algemeene Rekenkamer rekening van al hunne ontvangsten en betalingen.

Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

(Ontwerp van Wet.)

De toezending en rekening, bij dit artikel voorgeschreven, geschieden mede door de Nederlandsche Bank, wegens de ontvangsten en betalingen bij haar of hare hulpinrigtingen voor 's Rijks schatkist gedaan.

Art. 101.

De Minister van Financien doet maandelijks, met overlegging der tot staving vereischte bescheiden, opgave aan de Algemeene Rekenkamer van alle bij zijn departement geboekte ontvangsten en verrekningen, niet begrepen in de jaarstaten, rekeningen en opgaven, bij de artt. 22 en 23. vermeld.

Art. 102.

De Minister van Financien doet Ons jaarlijks een verslag toekomen van den toestand van 's Rijks schatkist bij het einde van het vorige jaar.

Dat verslag wordt vóór het einde des jaars, volgende op dat waarover het loopt, aan de Staten-Generaal ingezonden, en voorts aan de Algemeene Rekenkamer medegedeeld.

Het gaat vergezeld van de staten die tot ontwikkeling en toelichting vereischt worden, en is zamengesteld uit drie afdeelingen, bevattende hetgeen volgt:

de eerste afdeeling, de per dienst zaamgetrokken uitkomsten van de ontvangsten en uitgaven, gedurende het jaar gedaan op de algemeene begrotingen van Staatsinkomsten en uitgaven, met aanduiding van hetgeen te dier zake vermoedelijk nog te ontvangen en uit te geven blijft;

de tweede afdeeling, eene zaamgetrokken aanwijzing, per onderwerp, van al wat gedurende het jaar in ontvang en uitgaaf is geboekt, met name:

- a. wegens de Staatsinkomsten en uitgaven;
- b. wegens de bijzondere Rijksdiensten en fondsen;
- c. wegens de gedeponeerde fondsen;
- d. wegens de provinciale fondsen;

de derde afdeeling, een algemeen overzicht der baten en lasten van 's Rijks schatkist op het einde des jaars.

Wanneer uitgifte en intrekking van schatkistbiljetten of andere financiële handelingen van dezen aard geschied zijn, bevat het verslag ook daarvan volledige mededeeling.

Art. 103.

Bij de opmaking van het verslag, in het voorgaande artikel vermeld, wordt al wat bij het einde van het vorige jaar verevend en betaalbaar gesteld was als uitgaaf gebragt, en opgave gedaan van de som, welke deswege nog vorderbaar was.

AFDEELING V.

Bijzondere bepalingen.§ 1. *Van consignatien in de schatkist.*

Art. 104.

In de schatkist worden opgenomen:

a. alle gelden en zaken, die uit kracht van eene wet, eene wettelijke verordening of een regterlijk gewijsde moeten of kunnen worden geconsigneerd of in geregtelijke bewaring gesteld, met uitzondering van die, welke krachtens wettelijke bepalingen bij de griffien van regterlijke collegien en bij de bewaarders der hypotheeken in bewaring moeten gegeven worden;

b. de gelden en zaken, die, zonder te vallen onder de bepaling van lit. a, door de houders niet aan de daarop regt hebbende kunnen uitgekeerd en uit dien hoofde bij den Staat geconsigneerd worden;

c. waarborgsommen voor de naleving der voorwaarden van concessien.

De in dit artikel genoemde gelden en zaken maken een gedeponeerd fonds uit, onder de benaming van: *Fonds der geregtelijke en vrijwillige consignatien.*

Art. 105.

De consignatien geschieden aan de kantoren en met inachtneming der vormen, aangewezen bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur.

Art. 106.

Geconsigneerde zaken worden, voor zoover zij niet behooren tot de waarborgsommen bedoeld bij lit. c van art. 104, zoo spoedig mogelijk na de consignatie, in het openbaar, volgens plaatselijk gebruik of naar den marktprijs te gelde gemaakt.

De opbrengst wordt, nadat daaruit betaald zijn alle kosten op de aanvankelijke bewaring en te-gelde-making gevallen, als consignatie van geld geboekt, en van die boeking, onder mededeeling van de verkooprekening en van de gemaakte kosten, kennis gegeven aan hen, door wie de consignatie is gedaan.

De te-gelde-making geschiedt niet, wanneer een of meer der belanghebbenden schriftelijk verlangen dat de zaak zelve bewaard worde, en zoolang, ten genoegen van de administratie, in de kosten der bewaring, zoo die er zijn, wordt voorzien.

Art. 107.

De Staat is aansprakelijk voor alle bij art. 104 bedoelde gelden en zaken, die overeenkomstig art. 105 zijn geconsigneerd.

Art. 108.

De uitkeering van geconsigneerde gelden en van onvervreemd gebleven geconsigneerde zaken geschiedt ten kantore waar de consignatie gedaan is, en, als dit is opgeheven, aan het daarvoor in de plaats getreden kantoor, uiterlijk twintig dagen na de opvordering, gedaan met overlegging van de noodige bewijsstukken en met inachtneming van de vormen bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur vastgesteld.

Onder die twintig dagen is de dag der opvordering niet begrepen.

Art. 109.

Van de geconsigneerde gelden, daaronder begrepen de volgens art. 106 verkregen zuivere opbrengst van geconsigneerde zaken, is de Staat bij uitkeering een interest verschuldigd van drie ten honderd 'sjaars, bij welks berekening het jaar op 360 en de maand op 30 dagen gesteld wordt.

Die interest begint te loopen met den 60sten dag na dien der consignatie, dezen dag niet medegerekend.

Geschiedt de uitkeering eerst na het verstrijken van den in het vorig artikel bepaalden termijn, dan is, ook zonder in-verzuimstelling, van dat tijdstip af, de wettelijke interest verschuldigd, tenzij de latere uitkeering het gevolg is van beslag.

Art. 110.

Wanneer tot onvervreemd gebleven geconsigneerde zaken coupons behooren, die door verjaring kunnen worden getroffen, dan worden deze tijdig te gelde gemaakt en wordt het daarvoor verkregen zuiver bedrag, zonder bijvoeging van rente, bij de uitkeering der consignatie voldaan.

Behooren dergelijke coupons tot de waarborgsommen bedoeld bij lit. c van art. 104, dan worden zij, zoo geen wettige reden tot terughouding aanwezig is, op of na de verschijndagen, tegen ontvangbewijs, aan of ten behoeve van de concessionarissen afgegeven.

Art. 111.

Onder den ambtenaar belast met het in art. 108 bedoelde kantoor kan beslag worden gelegd op, of bij hem verzet worden gedaan tegen de afgifte van geconsigneerde gelden en zaken, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

De beslaglegging of het verzet moet, op straffe van nietigheid, worden beteekend aan alle personen, in het register van dien ambtenaar genoemd als bij de consignatie belang hebbende.

Op de onder lit. c van art. 104 bedoelde waarborgkapitalen kan geen beslag worden gelegd.

Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

(Ontwerp van Wet.)

Art. 112.

De regtsvorderingen tot uitkeering van consignatien, betaling van interest en afgifte van tot waarborgsommen behoorende coupons, worden ingesteld en vervolgd als personele vorderingen ten laste van den Staat.

Art. 113.

De Minister van Finantien maakt telken jare in de *Staatscourant* eene lijst bekend van de gelden en zaken, die bij het einde van het afgelopen jaar dertig jaren zijn geconsigneerd geweest, met uitzondering van die, welke krachtens eenige wetsbepaling reeds vroeger aan den Staat vervallen zijn, en van de waarborgsommen bedoeld bij lit. c van art. 104.

Die lijst bevat naauwkeurige opgave van de dagteekeningen der consignatien, van de kantoren waar, en de personen door, namens en ten behoeve van wie zij gedaan zijn, van het geconsigneerde bedrag of de geconsigneerde zaak en den op 31 December van het verlopen jaar vorderbaren interest, van de bescheiden bij het doen der consignatie overgelegd en van alle bijzonderheden, die ter inlichting van de belanghebbenden nuttig kunnen zijn.

Deze bekendmaking wordt, met eene tusschenruimte van drie maanden, twee maal geplaatst.

Art. 114.

Na drie jaren, te rekenen van de dagteekening der *Staatscourant* waarin de tweede bekendmaking is geplaatst, vervallen aan den Staat de daarin vermelde gelden en zaken die niet zijn opgevraagd en, bij weigering van afgifte, niet in regten zijn gevorderd.

Art. 115.

Alle tot het *Fonds der geregtelijke en vrijwillige consignatien* behoorende gelden worden, naar gelang zij inkomen en voor zoover zij niet tot uitkeeringen van consignatien benodigd zijn, ten name van het fonds belegd in inschrijvingen op de grootboeken der twee en een half en drie ten honderd rentegevende nationale schuld.

De renten dier inschrijvingen worden onder de Staatsinkomsten verantwoord, en de volgens art. 109 door den Staat verschuldigde interest ten laste van de Staatsbegroting gekweten.

Art. 116.

Zijn de onbelegde gelden van het in art. 104 genoemde fonds ontoereikend tot bestrijding der volgens art. 108 te doene uitkeeringen, dan kan het te kort komende bij voorschot uit 's Rijks kas worden gekweten.

Dit voorschot wordt uit de eerst inkomende nieuwe consignatien en, zoo noodig, door verkoop ter beurse van de volgens art. 115 verkregen inschrijvingen, gedekt.

Art. 117.

Binnen de zes eerste maanden van ieder jaar zendt de Minister van Finantien aan de Algemeene Rekenkamer eene rekening wegens de voor en ten laste van het fonds der geregtelijke en vrijwillige consignatien gedane ontvangsten en uitgaven en van de ten name van dat fonds aangekocht en te gelde gemaakte inschrijvingen op de grootboeken der nationale schuld.

De inrigting dier rekening wordt, de Algemeene Rekenkamer gehoord, door Ons vastgesteld.

Art. 118.

De rekening voorgeschreven bij art. 117 wordt, voorzien van eene verklaring der Algemeene Rekenkamer nopens den uitslag van haar daaromtrent gehouden onderzoek, aan de wetgevende magt medegedeeld, nevens het ontwerp van wet betreffende de begroting wegens de nationale schuld, dat in het jaar van de opmaking der rekening is in te dienen.

§ 2. Van de verjaring van quitantien van storting en betalingstukken.

Art. 119.

Behoudens het bepaalde bij het laatste lid van dit artikel ver-

vallen ten behoeve van den Staat alle regten en vorderingen ter zake van:

a. in 's Rijks kas gedane stortingen, met welker quitantien niet binnen vijf jaren na het jaar waarin zij zijn afgegeven is gehandeld overeenkomstig art. 95;

b. betalingstukken ten laste van 's Rijks schatkist afgegeven, die niet binnen vijf jaren na het jaar hunner dagteekening zijn uitbetaald;

c. schuldbrieven ten laste van den Staat, die niet binnen tien jaren na het wettelijk bepaalde tijdstip hunner aflossing tot het bekomen dier aflossing zijn ingeleverd.

Deze verjaringen kunnen overeenkomstig art. 2016 van het Burgerlijk Wetboek worden gestuit.

Zij komen ten bate der provincien voor zoover de inkomsten en uitgaven van deze bij de verjaarde posten betrokken waren.

Art. 120.

De bepalingen van het voorgaande artikel brengen geene verandering in de verjaringen bij bijzondere wetten vastgesteld.

Zij doen evenmin te kort aan de voorwaarden bij het aangaan van geldleeningen ten laste van provincien vastgesteld.

Zij beletten niet, bij administrative verordeningen, kortere termijnen voor de geldigheid van betalingstukken vast te stellen.

Als dit geschiedt, is het gezag, door of namens hetwelk het betalingstuk werd afgegeven, verplicht, na afloop van zoodanigen termijn, ten koste van den belanghebbende, tegen intrekking van het vervallen betalingstuk, een nieuw af te geven, mits het verzoek daartoe binnen vijf jaren na het jaar der dagteekening van het oorspronkelijke betalingstuk worde ingediend.

De onopgevraagd gebleven vordering ter zake van het nieuwe betalingstuk vervalt aan den Staat op hetzelfde tijdstip, waarop die ter zake van het oorspronkelijke stuk door verjaring zou getroffen zijn.

§ 3. Van het in beslag nemen van gelden, goederen en eigendommen onder berusting van of toebehoorende aan den Staat of de provincien, en van het verbod tegen vergelijken van schuld.

Art. 121.

Behoudens het bepaalde bij art. 111, is het verboden tot verhaal van vorderingen ten laste van derden, anders dan met Onze toestemming en met toestemming van den regter, waar deze bij de wet gevorderd wordt, beslag te leggen op gelden, goederen of zaken, van welken aard ook, derden toebehoorende en bij den Staat of de provincien voorhanden of in beheer.

Onze toestemming wordt niet geweigerd dan in het algemeen belang, en bij een met redenen omkleed besluit.

De acte van beslaglegging moet, op straffe van nietigheid, vermelding van Onze toestemming inhouden.

Het beslag vervalt, wanneer het niet binnen vijf jaren na zijne dagteekening is vernieuwd.

Bezoldigingen, onderstanden, gratificatien, wachtgeld en pensioenen ten laste van den Staat mogen niet, vóór dat zij betaalbaar zijn, worden afgestaan, noch in beslag genomen worden, anders dan overeenkomstig de bepalingen bij de wet van den 24sten Januarij 1815 (*Staatsblad* n°. 5) ten opzichte van kortingen op bezoldigingen en pensioenen van militairen vastgesteld.

De bepalingen van dit artikel brengen geene verandering in die van art. 41 der wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24), gewijzigd bij de wet van den 3den Mei 1851 (*Staatsblad* n°. 49), van de artt. 67 en 68 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127), van de artt. 66 en 67 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129), van de artt. 39 en 40 der wet van den 24sten Junij 1854 (*Staatsblad* n°. 92), van art. 30 der wet van den 13den Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103), en van de artt. 30 en 31 der wet van den 20sten Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 94).

Art. 122.

Het is verboden, ter zake van vorderingen ten laste van den Staat of de provincien, anders dan tot uitvoering van een vonnis, en vroeger dan zes maanden nadat dit in kracht van gewijsde is gegaan, beslag te leggen op gelden, goederen en zaken, van

Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

(Ontwerp van Wet.)

welken aard ook, den Staat toebehoorende, onverschillig of zij in bezit of gebruik zijn bij den Staat, of zich onder derden bevinden.

In geen geval mag beslag worden gelegd op:

a. gelden door derden aan het Rijk verschuldigd;

b. Rijks- roerende goederen, koopmanschappen en meubelen, voor de openbare dienst bestemd, onverschillig of zij in bezit en gebruik zijn bij den Staat, of zich onder derden bevinden;

c. vaste goederen en zakelijke regten, den Staat toebehoorende, voor de openbare dienst bestemd of bereids verkocht doch nog niet geleverd;

d. Rijks gelden, geldwaardig papier daaronder begrepen, tot een hooger bedrag dan dat der vereffende vordering waarvoor het beslag geschiedt.

Alle hiermede strijdige handelingen zijn van regtswege nietig.

De bepalingen van dit artikel gelden niet voor het geval, dat van Staatswege, bij wettelijke overeenkomst, pandrecht of hypotheek op bepaald aangewezen goederen is toegekend.

Art. 123.

Aan alle belastingschuldigen en andere schuldenaren van den Staat, die tevens zijne schuldeischers zijn, wordt het middel van vergelijking van schuld tegen den Staat ontzegd.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de Staatsrekenplichtigen.

Art. 124.

Ieder die belast is met de invordering van regten van den Staat, met de ontvangst van den Staat aankomende gelden of geldswaarden en met het doen van betalingen uit dergelijke gelden, is deswege jegens den Staat rekenplichtig, verantwoordelijk voor de uitvoering van zijnen last en gehouden tot oplegging van al wat door zijne schuld of nalatigheid voor den Staat verloren is gegaan, behoudens zijn verhaal op hen aan wie de betalingen gedaan zijn.

Aan rekenplichtigen wordt wegens diefstal of verlies van gelden of geldswaarden geen ontheffing verleend, dan in geval van overmagt, en bij gebleken behoorlijke inachtneming van de maatregelen van voorzorg bij hunne instructien voorgeschreven.

Indien zij uit eigen penningen hebben opgelegd wat belasting-schuldigen of andere schuldenaren van den Staat te betalen hadden, treden zij te dier zake in al de regten van de schatkist, naar de bepalingen van het burgerlijk regt.

Art. 125.

Het bekleeden van een ambt aan doorgaande rekenplichtigheid onderworpen is onverenigbaar met de bevoegdheid tot het aangaan van overeenkomsten, waaruit vorderingen ten laste van den Staat ontspruiten, en met die tot het onderzoeken, verevenen en betaalbaarstellen dier vorderingen.

Op dezen regel kunnen, de Algemeene Rekenkamer gehoord, uitzonderingen door Ons worden toegelaten.

Art. 126.

Behoudens het bepaalde bij het tweede en derde lid van dit artikel mag geen gewoon rekenplichtige in dienst blijven wanneer hij niet binnen één maand na zijne optreding als zoodanig beëdigd is en niet binnen zes weken na die optreding behoorlijk zekerheid heeft gesteld voor de rchtigheid van zijn beheer.

Aan de verplichting tot het stellen dier zekerheid zijn niet onderworpen:

a. de Nederlandsche Bank in hare hoedanigheid van agent van 's Rijks schatkist;

b. de hoofdadministratie van de corpsen en inrigtingen bedoeld bij lit. a van art. 65.

Van die verplichting kunnen, de Algemeene Rekenkamer gehoord, door Ons worden ontheven rekenplichtigen, wier jaarlijk-

sche ontvangsten voor het Rijk, in den regel, het viervoud hunner ambtelijke bezoldiging niet overtreffen.

Art. 127.

Behoudens de gevallen waarin personele borgstellingen worden toegelaten, worden van gewone rekenplichtigen geen zekerheidsstellingen ten behoeve van den Staat aangenomen dan in inschrijvingen op de grootboeken der nationale schuld of in onbezwaarde onroerende goederen in Nederland gelegen.

Art. 128.

Bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur worden door Ons aangewezen:

a. de maatstaven der waarde waarnaar inschrijvingen op de grootboeken der nationale schuld en onroerende goederen als zekerheidsstellingen worden aangenomen;

b. de grondslagen naar welke het bedrag der zekerheidsstellingen is vast te stellen;

c. de rekenplichtige ambtsbetrekkingen voor welke het bedrag der zekerheidsstellingen bij elke benoeming wordt vastgesteld;

d. de gevallen waarin en de rekenplichtigen voor wie personele borgtogten worden aangenomen.

Art. 129.

De hoofden der ministeriele departementen zorgen dat de zekerheidsstellingen der tot hun departement behorende rekenplichtigen naar behooren worden geregeld.

De acten dier zekerheidsstellingen worden door hen aan het onderzoek en de registratie der Algemeene Rekenkamer onderworpen.

Art. 130.

Zekerheidsstellingen van Staatsrekenplichtigen mogen niet worden vermindert of opgeheven zonder toestemming van de Algemeene Rekenkamer.

Art. 131.

Alle gewone Staatsrekenplichtigen zijn gehouden aan de Algemeene Rekenkamer rekening af te leggen wegens hun beheer.

Behoudens het bepaalde bij art. 67, worden de tijdstippen waarop en de modellen naar welke dit geschiedt, door de Algemeene Rekenkamer, na overleg met de hoofden der betrokken ministeriele departementen, vastgesteld.

Het tweede lid van dit artikel geldt niet voor de ambtenaren, van wier ontvangsten aan de Algemeene Rekenkamer rekening wordt gedaan door middel der saldo-staten vermeld bij art. 22, lit. a.

Art. 132.

De bepalingen van het eerste en tweede lid van art. 131 zijn toepasselijk op ieder, die, hoezeer uit den aard, zijner betrekking niet rekenplichtig, evenwel tijdelijk met eenig beheer van Rijks-gelden wordt belast. Zij gelden, behoudens de uitzonderingen bij de wet bepaald, mede voor zedelijke lichamen in gelijk geval verkeerende.

Aan die bepalingen zijn verder onderworpen:

a. de muntmeester, wegens de behandeling van 's Rijks muntmateriaal, behoudens hetgeen ten opzichte van diens beheer door Ons, den Raad van State gehoord, kan worden vastgesteld;

b. de ambtenaren belast met de stempeling, bewaring en afzending van gezegeld papier en postzegels;

c. de hoofdadministratie van de corpsen der landmagt, van het corps mariniers, van het koloniaal werfdepôt en van de op gelijken voet beheerd wordende inrigtingen der zee- en landmagt, wegens de onderwerpen bedoeld bij art. 13.

De personen, ambtenaren, zedelijke lichamen en administratie, bij dit artikel bedoeld, worden aangemerkt als buitengewone rekenplichtigen, en zijn niet borgschuldig, tenzij hun, in bijzondere gevallen, de verplichting tot het stellen van zekerheid door Ons mogt worden opgelegd.

Regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat.

(Ontwerp van Wet.)

Art. 133.

Ondergeschikte beambten bij de diensten der in- en uitgaande rechten en accijnsen, der posten en der wegen en vaarten, als: visiteurs en commiesen, brievenvaarders, bestelhuishouders, brievenbestellers en postboden, tolvaarders, sluis- en brugwachters, zijn niet verplicht zekerheid te stellen, noch rekenplichtig jegens de Algemeene Rekenkamer ter zake van de gelden, welke zij in die betrekkingen ten behoeve van den Staat ontvangen, mits zij die ontvangsten aan borgschuldige rekenplichtigen van de diensten, tot welke zij behooren, hebben te verantwoorden.

Art. 134.

De hoofden van ministeriele departementen zorgen, ieder voor zooveel zijn departement betreft, dat de Algemeene Rekenkamer aanwijzing ontvangt van de gewone en buitengewone Staatsrekenplichtigen, die rekening aan haar hebben af te leggen.

Art. 135.

Alle gewone en buitengewone Staatsrekenplichtigen, met uitzondering van die bedoeld bij art. 67, bij het laatste lid van art. 131 en bij lit. c van art. 132, zenden hunne rekeningen regstreeks aan de Algemeene Rekenkamer, en staan met haar ten opzichte van de verdere behandeling dier rekeningen in onmiddellijke betrekking.

Art. 136.

De gewone en buitengewone rekenplichtigen, die, met de Algemeene Rekenkamer in regstreeksche betrekking staande, achterlijk blijven in het inzenden hunner rekeningen, worden door haar eenmaal tot die inzending, binnen een tevens vast te stellen nieuwen termijn, aangeschreven.

[Bij verdere nalatigheid legt de Algemeene Rekenkamer hun een boete op, die voor bezoldigde rekenplichtigen de helft hunner bezoldiging, en voor de overigen het zesde deel van den vermoedelijk ontvang die te verantwoorden is, niet te boven gaat.

Na of gelijktijdig met de beboeting wordt den rekenplichtige een nieuwe termijn voorgeschreven.

Heeft ook deze maatregel geen voldoende gevolg, dan wordt, op aanvraag van de Algemeene Rekenkamer, door het hoofd van het betrokken departement van algemeen bestuur een ambtenaar aangewezen om de rekening ambtshalve op te maken.

De kosten dier opmaking zijn ten laste van den rekenplichtige en worden in de rekening uitgetrokken.

De rekening wordt overigens behandeld en afgedaan, als ware zij door den rekenplichtige zelf afgelegd.

De bepalingen, bij dit en het volgende artikel ten opzichte van rekenplichtigen vastgesteld, gelden mede ten aanzien hunner erven, regtverkrijgenden en bewindvoerders.

Die bepalingen zijn mede toepasselijk ingeval de rekenplichtigen, hunne erven, regtverkrijgenden en bewindvoerders, achterlijk blijven in het beantwoorden van bedenkingen, hun door de Algemeene Rekenkamer medegedeeld.

Art. 137.

De Minister van Financien zorgt voor de invordering van alle sloten van rekening door de Algemeene Rekenkamer vastgesteld, van tekorten in de kassen van rekenplichtigen voor zoover die niet uit hunne borgtogten te vergoeden zijn, en van de boeten hun, bij nalatigheid, door de Algemeene Rekenkamer opgelegd, zoo deze niet op ambtswedden zijn te verhalen.

Die invordering geschiedt bij dwangbevel, met inachtneming der vormen voor de invordering der registratierechten voorgeschreven.

In geval van verzet tegen het dwangbevel wordt mede gehandeld zoo als in zake van registratie is bepaald.

De Staat heeft ter zake der in dit artikel vermelde vorderingen een voorrecht op alle roerende en onroerende goederen van den rekenplichtige, onmiddellijk volgende op de bevoorregte inschulden bij art. 1195 van het Burgerlijk Wetboek vermeld.

Art. 138.

Geen Staatsrekenplichtige is van de verantwoordelijkheid wegens zijn gehouden beheer ontheven, dan ten gevolge van een bewijs daartoe door de Algemeene Rekenkamer afgegeven.

Art. 139.

De hoofden der departementen van algemeen bestuur zorgen, ieder voor zooveel hem aangaat, dat de ambtenaren, belast met de bewaring van 's Rijks voorraad van materieel in magazijnen en bergplaatsen, behoorlijke staten bijhouden van dien voorraad en van de veranderingen welke hij ondergaat.

Omtrent de inrigting dier staten en de wijze waarop die te staven zijn, treden zij met de Algemeene Rekenkamer in overleg. Zij doen haar opgave van de ambtenaren, met de opmaking dier staten belast.

Art. 140.

De ambtenaren bij art. 139 bedoeld zijn verplicht de staten, daár vermeld, telkens als de Algemeene Rekenkamer dit voorschrijft, af te sluiten, en een exemplaar daarvan, belegd met de tot staving vereischte bescheiden, binnen een door de Kamer voorgeschreven termijn aan haar in te zenden.

Bij nalatigheid hieromtrent zijn de bepalingen van art. 136 toepasselijk.

Overgangsbepalingen.

Art. 141.

De dienst van het jaar 1867 wordt, wat de personele belasting en het regt van patent betreft, goedgegeschreven voor één derde van het bedrag der kolieren over het belastingjaar, eindigende met den laatsten April 1867, en voor het geheel bedrag der kolieren over het belastingjaar, eindigende met den laatsten April 1868, behoudens hetgeen bij art. 84 nopens de wijze van verantwoording dezer middelen is bepaald.

Art. 142.

De behandeling en verantwoording van de ontvangsten en uitgaven betrekkelijk de diensten 1866 en vroeger geschiedt naar de thans bestaande wettelijke verordeningen.

Art. 143.

Voor alle bij het in werking treden dezer wet bekende onverjaarde vorderingen wegens scheepssoldijen en geldelijke nalatenschappen van schepelingen vangt de termijn van verjaring, bij de artt. 57 en 59 vastgesteld, met het tijdstip dier in-werking-treding aan.

Die vorderingen zijn mede verjaard, ingeval dertig jaren verlopen zijn na het tijdstip waarop zij eischbaar werden.

De afschrijving bepaald bij art. 60 geschiedt niet, alvorens het soldijfonds der Marine genoegzaam is tot bestrijding van alle ten laste van dit fonds bekende vorderingen.

Art. 144.

De artt. 67 en 68 dezer wet zijn, behoudens het bepaalde bij het 1ste lid van art. 66, toepasselijk op de sommen bij het in werking treden dezer wet, onder de algemeene benaming van voorschot, bij de corpsen der landmagt, het corps mariniers, het koloniaal werfdepôt en de op gelijken voet als deze beheerd wordende inrigtingen der zee- en landmagt, aanwezig.

Art. 145.

Met het in werking treden dezer wet zijn buiten werking gesteld de wet van 28 Nivôse jaar XIII, het advies van den Franschen Staatsraad van 16 Mei 1810, en alle andere hier te lande van kracht zijnde wetten en wettelijke verordeningen omtrent de wijze van consigneren of in geregelijke bewaring stellen en omtrent het beheer en de teruggaaf van geconsigneerde gelden, met uitzondering van art. 1442 van het Burgerlijk Wetboek en van de wetten van den 26sten Mei 1841 (*Staatsblad* n°. 14) en den 5den Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 45).

De gelden, die bij het in werking treden dezer wet behooren tot het bestaande fonds der geregelijke en vrijwillige consignatiën, en de waarborgsommen, op dat tijdstip in handen van den Staat, worden geacht te behooren tot het fonds van gelijken naam, bij art. 104 dezer wet bedoeld.

Regeling van de zamenstelling en de taak der Algemeene Rekenkamer.

(Ontwerp van Wet.)

Art. 146.

Ten opzichte der regten en vorderingen, ter zake van alle vóór het tijdstip van de in-werking-treding dezer wet gedagteekende quitantien wegens gedane stortingen in en betalingstukken ten laste van 's Rijks kas, alsmede ter zake van alle schuldbrieven ten laste van den Staat vóór dat tijdstip aflosbaar gesteld, beginnen de bij art. 119 bepaalde termijnen van verjaring te loopen van dat tijdstip af, met dien verstande, dat de verjaringstermijnen, aan welke die regten en vorderingen thans onderworpen zijn, door deze bepaling niet worden verlengd.

Slotbepalingen.

Art. 147.

Deze wet treedt, behoudens het bepaalde bij art. 142, den 1sten Januarij 1867 in werking.

Met dat tijdstip zijn, onder hetzelfde voorbehoud, vervallen de artt. 1 en 2 der wet van den 24sten Januarij 1815 (*Staatsblad* n°. 5), voor zoover deze betreffen gelden, goederen of zaken bij den Staat of de provincien voorhanden of in beheer; voorts de wetten van den 8sten November 1815 (*Staatsblad* n°. 51), van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), van den 28sten Augustus 1843 (*Staatsblad* n°. 42), van den 10den Februarij 1844 (*Staatsblad* n°. 6), van den 29sten Julij 1848 (*Staatsblad* n°. 32) en van den 18den September 1852 (*Staatsblad* n°. 177), alsmede alle wetten en wettelijke verordeningen, die met deze wet in strijd of door haar vervangen zijn.

Lasten en bevelen, enz.

INHOUD.

EERSTE HOOFDSTUK.

VAN HET BEHEER DER STAATSONTVANGSTEN EN UITGAVEN.

	Artikel.
Afd. I. <i>Van het dienstjaar</i>	1— 6
„ II. <i>Van de Staatsontvangsten:</i>	
§ 1. Van het beheer der Staatsontvangsten	7— 20
§ 2. Van het toezigt op de Staatsontvangsten	21— 23
„ III. <i>Van de Staatsuitgaven:</i>	
§ 1. Van de inrigting der begrooting	24— 31
§ 2. Van het beheer der begrooting	32— 39
§ 3. Van het aangaan van overeenkomsten tot het doen van Staatsuitgaven	40— 45
§ 4. Van het indienen der vorderingen en van de verevening en betaalbaarstelling der Staatsuitgaven	46— 55
§ 5 <i>Bijzondere bepalingen.</i>	
a. Wegens scheepssoldijen	56— 64
b. Wegens voorschotten en wegens wissels voor de dienst der Marine	65— 69
c. Wegens de nationale schuld	70— 75
d. Wegens de pensioenen	76— 78
„ IV. <i>Van de afsluiting der Staatsbegrooting</i>	79— 80
„ V. <i>Van de bijzondere Rijksdiensten en fondsen.</i>	81— 82

TWEEDE HOOFDSTUK.

VAN DE VERANTWOORDING DER STAATSONTVANGSTEN EN UITGAVEN.

Afd. I. <i>Van de rekeningen</i>	83— 85
--	--------

Artikel.

Afd. II. <i>Van de dienstverevening en van de verantwoordelijkheid van hen, die Staatsuitgaven bevelen</i>	86— 90
--	--------

DERDE HOOFDSTUK.

VAN DE SCHATKIST.

Afd. I. <i>Algemeene bepalingen</i>	91— 92
„ II. <i>Van de stortingen</i>	93— 95
„ III. <i>Van de betalingen</i>	96— 99
„ IV. <i>Van de verantwoording.</i>	100—103
„ V. <i>Bijzondere bepalingen:</i>	
§ 1. Van consignatien in de schatkist.	104—118
§ 2. Van de verjaring van quitantien van storting en betalingstukken	119—120
§ 3. Van het in beslag nemen van gelden, goederen en eigendommen onder berusting van of toebehoorende aan den Staat of de provincien, en van het verbod tegen vergelijking van schuld	121—123

VIERDE HOOFDSTUK.

<i>Van de Staatsrekenpligtigen</i>	124—140
<i>Overgangsbepalingen.</i>	141—146
<i>Slotbepalingen.</i>	147

[CXXXVI. 3.]

ONTWERP VAN WET tot regeling van de zamenstelling en de taak der Algemeene Rekenkamer.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens art. 176 der Grondwet, de zamenstelling en de taak van de Algemeene Rekenkamer alsmede de bezoldiging harer leden, door de wet moet worden geregeld, en dat de wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen en eigendommen van den Staat eene herziening der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40) noodig maakt,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

EERSTE HOOFDSTUK.

Van de zamenstelling van de Algemeene Rekenkamer.

Art. 1.

De Algemeene Rekenkamer is zamengesteld uit vijf leden. Uit hun midden wordt door Ons een vaste Voorzitter benoemd.

Art. 2.

Aan de Kamer is een secretaris toegevoegd. Hij wordt door Ons benoemd uit drie personen, die zij voorstelt.

Art. 3.

De ambtswedde van den Voorzitter bedraagt f 5000, die van de overige leden f 4000 'sjaars.

Art. 4.

De leden en de secretaris moeten den ouderdom van dertig jaren